

**OGÓLNE WARUNKI
DODATKOWEGO INDYWIDUALNEGO UBEZPIECZENIA
NA WYPADEK ZŁAMANIA KOŚCI
SPOWODOWANEGO NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKIEM**

Informacja wskazująca, które z postanowień ogólnych warunków dodatkowego indywidualnego ubezpieczenia na wypadek złamania kości spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, kod warunków ZKIP43 (OWU), dotyczą podstawowych warunków umowy ubezpieczenia.

Informacja stanowi integralną część OWU i wynika z art. 17 ust. 1 ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

Lp.	Rodzaj informacji	Numer zapisu
1.	Przesłanki wypłaty świadczenia	§ 2 OWU § 4 OWU § 5 OWU § 13 OWU § 20 OWU § 21-22 OWU § 24 OWU
2.	Ograniczenia oraz wyłączenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń uprawniające do odmowy wypłaty świadczeń lub ich obniżenia	§ 2 OWU § 10 OWU § 15-16 OWU § 17-19 OWU § 22 OWU § 24 OWU

OGÓLNE WARUNKI DODATKOWEGO INDYWIDUALNEGO UBEZPIECZENIA NA WYPADEK ZŁAMANIA KOŚCI SPOWODOWANEGO NIESZCZĘŚLIWYM WYPADKIEM

Kod warunków: ZKIP43

POSTANOWIENIA OGÓLNE

§ 1

Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia stosuje się do umów dodatkowego indywidualnego ubezpieczenia na wypadek złamania kości spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem. Umowy te zawierane są jako umowy ubezpieczenia dodatkowego do umów wskazanego przez PZU Życie SA indywidualnego ubezpieczenia na życie zwanego ubezpieczeniem podstawowym.

§ 2

- Użyte w ogólnych warunkach ubezpieczenia określenia oznaczają:
  - kolejna umowa ubezpieczenia dodatkowego** – umowę ubezpieczenia dodatkowego zawartą następnego dnia po zakończeniu okresu ubezpieczenia poprzedniej umowy ubezpieczenia dodatkowego, z zachowaniem ciągłości odpowiedzialności PZU Życie SA;
  - niebezpieczne sporty** – aktywność sportowa, której uprawianie wymaga ponadprzeciętnych umiejętności, odwagi i działania w warunkach dużego ryzyka, często zagrożenia życia;
  - nieszczęśliwy wypadek** – niezależnie od woli i stanu zdrowia osoby, której życie lub zdrowie jest przedmiotem ubezpieczenia, gwałtowne zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, będące wyłączną oraz bezpośrednią przyczyną zdarzenia objętego odpowiedzialnością PZU Życie SA;
  - pierwsza umowa ubezpieczenia dodatkowego** – umowę ubezpieczenia dodatkowego zawartą po raz pierwszy lub zawartą ponownie, jeżeli wygasła odpowiedzialność PZU Życie SA;
  - złamanie kości** – medycznie stwierdzone przerwanie ciągłości tkanki kostnej w wyniku nieszczęśliwego wypadku.
- Jeżeli niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia nie stanowią odmiennie, określenia, które zostały zdefiniowane w ogólnych warunkach ubezpieczenia podstawowego, używane są w niniejszych ogólnych warunkach ubezpieczenia w takim samym znaczeniu.
- Integralną częścią niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia jest informacja wskazująca, które z postanowień dotyczą podstawowych warunków umowy.

PRZEDMIOT I ZAKRES UBEZPIECZENIA

§ 3

Przedmiotem ubezpieczenia jest zdrowie ubezpieczonego.

§ 4

Zakres ubezpieczenia obejmuje złamanie kości ubezpieczonego określone w § 5, w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA, spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem, zaistniałym w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA.

ŚWIADCZENIE Z TYTUŁU UMOWY

§ 5

W razie złamania kości ubezpieczonego spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, PZU Życie SA wypłaca świadczenie, w wysokości określonego w tabeli procentu sumy ubezpieczenia aktualnej w dniu nieszczęśliwego wypadku:

Lp.	Rodzaj złamania	% Sumy ubezpieczenia
1	Jednej albo kilku kości nadgarstka	5%
2	Kości strzałkowej (izolowane, bez złamania kości piszczelowej w miejscu innym niż nasada dalsza)	5%
3	Jednej albo kilku kości śródreżca	5%
4	Jednej albo kilku kości śródstopia	5%
5	Mostka	5%
6	Izolowane złamanie rzepki	5%
7	Trzech lub większej ilości żeber	5%
8	Jednej albo obu kości nosa	7%
9	Jednej albo kilku kości stępu z wyłączeniem kości piętowej i skokowej	7%
10	Łopatki	7%
11	Obojczyka	7%
12	W obrębie twarżoczaszki z wyłączeniem kości nosa i zębów	7%
13	Nasady dalszej kości ramiennej lub nasady bliższej kości promieniowej lub nasady bliższej kości łokciowej	10%
14	Nasady bliższej kości ramiennej	10%
15	Trzonu kości łokciowej lub trzonu kości promieniowej	10%
16	W obrębie sklepienia i podstawy czaszki	10%
17	Nasady dalszej kości łokciowej lub nasady dalszej kości promieniowej	10%
18	Nasady dalszej kości piszczelowej lub nasady dalszej kości strzałkowej	10%
19	Nasady dalszej kości udowej lub nasady bliższej kości piszczelowej lub rzepki (z wyłączeniem izolowanego złamania rzepki)	12%
20	Kości piętowej lub kości skokowej	12%
21	Kości tworzących miednicę (z wyłączeniem kości guzicznej)	12%
22	Jednej albo obu kości paliczków kciuka	12%
23	Jednego albo kilku trzonów kręgu kręgosłupa	15%
24	Trzonu kości piszczelowej albo obu kości podudzia	20%
25	Trzonu kości ramiennej	20%
26	Kości udowej – w obrębie nasady bliższej lub szyjki lub trzonu	25%

ZAWARCIE UMOWY

§ 6

1. Ubezpieczonym może być osoba, która w początku odpowiedzialności PZU Życie SA ukończyła 18. rok życia i nie przekroczyła 64. roku życia.
2. Umowa ubezpieczenia dodatkowego może zostać zawarta wraz z zawarciem umowy ubezpieczenia podstawowego, albo w trakcie jej trwania – w rocznicę umowy, z zastrzeżeniem ust. 3.
3. Umowa ubezpieczenia dodatkowego nie może zostać zawarta, jeżeli łączna wartość wnioskowanych sum ubezpieczenia oraz początkowych sum ubezpieczenia wszystkich obowiązujących umów dodatkowego indywidualnego ubezpieczenia na wypadek złamania kości ubezpieczonego przekroczy 100 000 zł.

§ 7

1. Zasady i tryb zawarcia pierwszej umowy ubezpieczenia dodatkowego zgodne są z zasadami przyjętymi w ubezpieczeniu podstawowym, o ile nie umówiono się inaczej.
2. PZU Życie SA potwierdza zawarcie pierwszej umowy ubezpieczenia dodatkowego dokumentem ubezpieczenia.
3. PZU Życie SA zastrzega sobie prawo do odmowy zawarcia umowy ubezpieczenia dodatkowego.

§ 8

1. Najpóźniej na 30 dni przed końcem okresu ubezpieczenia PZU Życie SA może zaoferować ubezpieczającemu zawarcie kolejnej umowy ubezpieczenia dodatkowego.
2. Do zawarcia kolejnej umowy ubezpieczenia dodatkowego dochodzi poprzez przyjęcie przez ubezpieczającego oferty zawarcia umowy składanej przez PZU Życie SA.
3. PZU Życie SA potwierdza zawarcie kolejnej umowy ubezpieczenia dodatkowego dokumentem ubezpieczenia.

PRAWA I OBOWIĄZKI STRON

§ 9

1. Stronom umowy oraz ubezpieczonemu przysługują prawa i obowiązki wynikające z ogólnych warunków ubezpieczenia podstawowego, niniejszych ogólnych warunków ubezpieczenia dodatkowego oraz z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.
2. PZU Życie SA jest obowiązany w szczególności:
  - 1) przekazywać ubezpieczającemu, na piśmie albo za jego zgodą, na innym trwałym nośniku lub za pomocą środków komunikacji elektronicznej, informacje dotyczące zmiany warunków umowy lub zmiany prawa właściwego dla umowy, przed wyrażeniem przez strony zgody na dokonanie takich zmian, z określeniem wpływu tych zmian na wartość świadczeń przysługujących z tytułu umowy;
  - 2) przekazywać na żądanie ubezpieczonego informacje, o których mowa w pkt 1;
  - 3) informować pisemnie osobę występującą z roszczeniem oraz ubezpieczonego, jeśli nie jest on osobą występującą z roszczeniem, o przyczynach niemożności zaspokojenia roszczenia w całości lub części w przewidzianym terminie oraz wypłacić bezsporną część świadczenia;
  - 4) informować pisemnie osobę występującą z roszczeniem oraz ubezpieczonego, jeśli nie jest on osobą występującą z roszczeniem, że świadczenie nie

przysługuje w całości lub części, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą całkowitą lub częściową odmowę wykonania zobowiązania, z pouczeniem o możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej;

- 5) udostępnić ubezpieczającemu, ubezpieczonemu, osobie występującej z roszczeniem, osobie uprawnionej do żądania spełnienia świadczenia oraz spadkobiercy ubezpieczonego, który zgłosił zawiadomienie o zdarzeniu, informacje i dokumenty gromadzone w celu ustalenia odpowiedzialności PZU Życie SA lub wysokości zobowiązania. Osoby te mogą żądać pisemnego potwierdzenia przez PZU Życie SA udostępnionych informacji, a także sporządzenia na swój koszt kserokopii dokumentów i potwierdzenia ich zgodności z oryginałem przez PZU Życie SA. Na żądanie ww. osób, informacje i dokumenty mogą być udostępniane również w postaci elektronicznej.
3. Ubezpieczający i ubezpieczony mają prawo żądać, by PZU Życie SA wypełniał prawidłowo i terminowo obowiązki wynikające z ogólnych warunków ubezpieczenia podstawowego oraz ust. 2, a także z obowiązujących przepisów prawa, w szczególności kodeksu cywilnego i ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

CZAS TRWANIA UMOWY

§ 10

Umowa ubezpieczenia dodatkowego zawierana jest na okres 1 roku, zwany okresem ubezpieczenia, z tym, że:

- 1) okres ubezpieczenia kończy się najpóźniej w rocznicę umowy w roku, w którym ubezpieczony ukończy 65. rok życia, albo
- 2) okres ubezpieczenia kończy się najpóźniej z końcem okresu ubezpieczenia podstawowego.

ODSTĄPIENIE OD UMOWY

§ 11

1. Ubezpieczający ma prawo odstąpić od pierwszej lub kolejnej umowy ubezpieczenia dodatkowego, bez podawania przyczyny, w terminie 30 dni od dnia zawarcia umowy, a w przypadku, gdy ubezpieczający jest przedsiębiorcą, w terminie 7 dni od dnia zawarcia umowy, składając do PZU Życie SA pisemnie oświadczenie o odstąpieniu od umowy. Jeżeli najpóźniej w chwili zawarcia umowy PZU Życie SA nie poinformował ubezpieczającego będącego konsumentem o prawie odstąpienia od umowy, termin 30 dni biegnie od dnia, w którym ubezpieczający dowiedział się o tym prawie. W przypadku odstąpienia PZU Życie SA zwraca ubezpieczającemu opłaconą składkę w pełnej wysokości.
2. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia podstawowego skutkuje odstąpieniem od umowy ubezpieczenia dodatkowego.
3. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia dodatkowego nie skutkuje odstąpieniem od umowy ubezpieczenia podstawowego.

WYPOWIEDZENIE UMOWY

§ 12

1. Ubezpieczający ma prawo do wypowiedzenia umowy ubezpieczenia dodatkowego w każdym czasie, na piśmie

- bez podawania przyczyny. Okres wypowiedzenia jest taki sam, jaki obowiązuje w ubezpieczeniu podstawowym.
2. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia podstawowego skutkuje wypowiedzeniem umowy ubezpieczenia dodatkowego.
  3. Wypowiedzenie umowy ubezpieczenia dodatkowego nie skutkuje wypowiedzeniem umowy ubezpieczenia podstawowego.

- 5) śmierci ubezpieczonego;
- 6) z końcem okresu ubezpieczenia z tytułu pierwszej lub kolejnej umowy ubezpieczenia dodatkowego;
- 7) zmiany ubezpieczenia podstawowego na ubezpieczenie bezskładkowe;
- 8) rozwiązania umowy ubezpieczenia dodatkowego.

WYŁĄCZENIA I OGRANICZENIA ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 17

1. PZU Życie SA jest zwolniony z odpowiedzialności z tytułu złamania kości spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem pod warunkiem łącznego spełnienia poniższych warunków:
  - 1) ubezpieczony pomimo posiadania na ten temat wiedzy podał we wniosku o zawarcie umowy niezgodne z prawdą informacje i oświadczenia istotne dla oceny ryzyka, o które ubezpieczyciel zapytywał przed zawarciem umowy ubezpieczenia dodatkowego;
  - 2) zdarzenie objęte odpowiedzialnością PZU Życie SA nastąpiło w okresie trzech lat od zawarcia umowy ubezpieczenia dodatkowego;
  - 3) przyczyną wystąpienia zdarzenia objętego odpowiedzialnością PZU Życie SA były okoliczności zatajone lub nieprawdźliwie określone przez ubezpieczonego.
2. Jeżeli do zatajenia okoliczności lub podania nieprawdziwych informacji doszło na skutek winy umyślnej ubezpieczonego, w razie wątpliwości przyjmuje się, że zdarzenie przewidziane umową ubezpieczenia dodatkowego i jego następstwa są skutkiem tych nieprawdziwych lub zatajonych okoliczności.
3. PZU Życie SA nie ponosi odpowiedzialności z tytułu złamania kości spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem, który powstał przed początkiem odpowiedzialności PZU Życie SA lub:
  - 1) w wyniku działań wojennych, czynnego udziału ubezpieczonego w aktach terroru lub masowych rozruchach społecznych;
  - 2) w związku z popełnieniem lub usiłowaniem popełnienia przez ubezpieczonego czynu wypełniającego ustawowe znamiona umyślonego przestępstwa;
  - 3) w wyniku wypadku komunikacyjnego, gdy ubezpieczony prowadził pojazd:
    - a) nie mając uprawnień określonych w stosownych przepisach prawa do prowadzenia danego pojazdu lub,
    - b) będąc w stanie po użyciu alkoholu, w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii o ile okoliczności, o których mowa w lit. a lub b miały wpływ na zajście zdarzenia;
  - 4) gdy ubezpieczony był w stanie nietrzeźwości, pod wpływem narkotyków, środków odurzających, substancji psychotropowych lub środków zastępczych w rozumieniu przepisów o przeciwdziałaniu narkomanii, o ile stan ubezpieczonego miał wpływ na zajście zdarzenia;
  - 5) w wyniku samookaleczenia lub usiłowania popełnienia przez ubezpieczonego samobójstwa;
  - 6) w wyniku uprawiania następujących niebezpiecznych sportów: spadochroniarstwa, lotniarstwa, snowboardingu, narciarstwa, wspinaczki wysokogórskiej, wspi-

SUMA UBEZPIECZENIA

§ 13

1. Ubezpieczający ma prawo wyboru wysokości sumy ubezpieczenia spośród sum ubezpieczenia zaproponowanych przez PZU Życie SA, które wynoszą: 10 000 zł, 20 000 zł, 50 000 zł i 100 000 zł.
2. Wysokość sumy ubezpieczenia PZU Życie SA potwierdza w dokumencie ubezpieczenia.
3. Suma ubezpieczenia jest niezmienna przez cały okres ubezpieczenia z tytułu pierwszej i kolejnych umów ubezpieczenia dodatkowego.

SKŁADKA

§ 14

1. Wysokość składki w przypadku pierwszej umowy ubezpieczenia dodatkowego określa PZU Życie SA w zależności od wybranej wysokości sumy ubezpieczenia oraz częstotliwości opłacania składek i po uzgodnieniu z ubezpieczającym potwierdza w dokumencie ubezpieczenia.
2. Składając ofertę zawarcia kolejnej umowy ubezpieczenia dodatkowego, PZU Życie SA określa wysokość składki w zależności od wysokości sumy ubezpieczenia oraz częstotliwości opłacania składek i w przypadku akceptacji jej wysokości przez ubezpieczającego potwierdza w dokumencie ubezpieczenia.
3. Wysokość składki jest niezmienna przez cały okres ubezpieczenia.
4. Składka opłacana jest z góry w pełnej wymaganej kwocie z częstotliwością przyjętą w ubezpieczeniu podstawowym.

POCZĄTEK I KONIEC ODPOWIEDZIALNOŚCI PZU ŻYCIE SA

§ 15

Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego rozpoczyna się zgodnie z zasadami przyjętymi w ubezpieczeniu podstawowym lub w przypadku zawarcia umowy ubezpieczenia dodatkowego w rocznicę umowy, w dniu wskazanym w dokumencie ubezpieczenia.

§ 16

Odpowiedzialność PZU Życie SA w stosunku do ubezpieczonego kończy się w dniu zaistnienia jednej z okoliczności:

- 1) zakończenia odpowiedzialności PZU Życie SA w ubezpieczeniu podstawowym;
- 2) otrzymania przez PZU Życie SA oświadczenia o odstąpieniu przez ubezpieczającego od umowy ubezpieczenia dodatkowego;
- 3) upływu okresu wypowiedzenia umowy ubezpieczenia dodatkowego;
- 4) wypłaty świadczenia z tytułu ubezpieczenia dodatkowego, zgodnie z zasadami określonymi w § 19 ust. 2-3;

naczki skałkowej, speleologii, sportów motorowych i motorowodnych lub sportów walki.

§ 18

Prawo do świadczenia nie przysługuje, jeżeli:

- 1) złamanie kości nastąpiło w miejscu zmian patologicznych w obrębie kości lub było spowodowane chorobą tkanki kostnej;
- 2) w wyniku nieszczęśliwego wypadku doszło do amputacji kończyny lub jej części, a w okresie od dnia zajścia nieszczęśliwego wypadku do amputacji nie było podjęte leczenie złamania kości.

§ 19

1. Jeżeli ubezpieczony na skutek nieszczęśliwego wypadku jest uprawniony do otrzymania świadczenia z tytułu więcej niż jednego złamania w obrębie tej samej kości lub tego samego stawu, PZU Życie SA wypłaca większą z kwot.
2. Łączna wartość świadczeń z tytułu umowy ubezpieczenia dodatkowego w okresie odpowiedzialności PZU Życie SA nie może przekroczyć 100% sumy ubezpieczenia.
3. Wypłata świadczenia w wysokości określonej w ust. 2 powoduje wygaśnięcie odpowiedzialności PZU Życie SA z tytułu ubezpieczenia dodatkowego.

UPRAWNIENI DO ŚWIADCZENIA

§ 20

Prawo do świadczenia z tytułu złamania kości spowodowanego nieszczęśliwym wypadkiem przysługuje ubezpieczonemu.

WYKONANIE ZOBOWIĄZAŃ

§ 21

1. Wnioskujący o wykonanie zobowiązania wynikającego z umowy składa do PZU Życie SA:
  - 1) zgłoszenie roszczenia;
  - 2) dokumentację medyczną potwierdzającą złamanie kości;
  - 3) inne dokumenty niezbędne do stwierdzenia zasadności roszczenia – na życzenie PZU Życie SA.
2. PZU Życie SA decyduje o uznaniu roszczenia na podstawie dokumentacji, o której mowa w ust. 1, lub orzeczenia wskazanego przez siebie lekarza orzecznika oraz ewentualnie wyników zleconych przez siebie badań medycznych.
3. PZU Życie SA pokrywa koszty orzekania przez wskazanego przez siebie lekarza orzecznika oraz koszty zleconych przez siebie badań medycznych.

§ 22

Prawo do świadczenia przysługuje, jeżeli z medycznego punktu widzenia istnieje normalny związek przyczynowo-skutkowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a złamaniem kości.

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 23

1. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu do żądania spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia,

będącemu osobą fizyczną, przysługuje prawo złożenia reklamacji w rozumieniu ustawy o rozpatrywaniu reklamacji przez podmioty rynku finansowego i o Rzeczniku Finansowym, tj. prawo skierowania wystąpienia do PZU Życie SA, w którym zgłasza on zastrzeżenia dotyczące usług świadczonych przez PZU Życie SA.

2. Reklamację składa się w każdej jednostce PZU Życie SA obsługującej klienta.
3. Reklamacja może być złożona w formie:
  - 1) pisemnej – osobiście albo przesyłką pocztową w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe;
  - 2) ustnej – telefonicznie albo osobiście do protokołu podczas wizyty osoby, o której mowa w ust. 1, w jednostce, o której mowa w ust. 2;
  - 3) elektronicznej – wysyłając e-mail na adres reklamacje@pzu.pl lub wypełniając formularz na www.pzu.pl.
4. PZU Życie SA rozpatruje reklamację i udziela na nią odpowiedzi, bez zbędnej zwłoki, jednak nie później niż w terminie 30 dni od dnia otrzymania reklamacji, z zastrzeżeniem ust. 5.
5. W szczególnie skomplikowanych przypadkach, uniemożliwiających rozpatrzenie reklamacji i udzielenie odpowiedzi w terminie, o którym mowa w ust. 4, PZU Życie SA przekazuje osobie, która złożyła reklamację, informację, w której:
  - 1) wyjaśnia przyczynę opóźnienia;
  - 2) wskazuje okoliczności, które muszą zostać ustalone dla rozpatrzenia sprawy;
  - 3) określa przewidywany termin rozpatrzenia reklamacji i udzielenia odpowiedzi, który nie może przekroczyć 60 dni od dnia otrzymania reklamacji.
6. Odpowiedź PZU Życie SA na reklamację zostanie dostarczona osobie, która ją złożyła, w postaci papierowej lub za pomocą innego trwałego nośnika informacji w rozumieniu ustawy o usługach płatniczych lub pocztą elektroniczną wyłącznie na wniosek tej osoby.
7. Klientowi, o którym mowa w ust. 1, przysługuje prawo wniesienia do Rzecznika Finansowego wniosku dotyczącego:
  - 1) nieuwzględnienia roszczeń w trybie rozpatrywania reklamacji;
  - 2) niewykonania czynności wynikających z reklamacji rozpatrzonej zgodnie z wolą klienta w terminie określonym w odpowiedzi na tę reklamację.
8. Skargę lub zażalenie, nie będące reklamacją, o której mowa w ust. 1, składa się w formie pisemnej do każdej jednostki PZU Życie SA obsługującej klienta, na infolinię PZU Życie SA albo poprzez formularz na stronie www.pzu.pl, w sposób umożliwiający identyfikację osoby wnoszącej i przedmiotu skargi lub zażalenia.
9. Skargi i zażalenia rozpatrywane są przez jednostki organizacyjne PZU Życie SA, zgodnie z zakresem ich działania.
10. PZU Życie SA rozpatruje skargę lub zażalenie niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie 30 dni od daty otrzymania, i udziela pisemnej odpowiedzi, a w przypadku niemożności ich rozpatrzenia w powyższym terminie zawiadamia pisemnie wnoszącego z podaniem przyczyny zwłoki i nowego terminu rozpatrzenia.
11. Ubezpieczającemu, ubezpieczonemu i uprawnionemu do żądania spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia, będącemu konsumentem, przysługuje prawo zwrócenia się o pomoc do Miejskich i Powiatowych Rzeczników Konsumenta.
12. PZU Życie SA podlega nadzorowi Komisji Nadzoru Finansowego.

13. Sprawozdania o wypłacalności i kondycji finansowej zakładu ubezpieczeń są dostępne na stronie www.pzu.pl, w części dotyczącej relacji inwestorskich.
14. Podmiotem uprawnionym w rozumieniu ustawy o pozasądowym rozpatrywaniu sporów konsumenckich, właściwym dla PZU Życie SA do pozasądowego rozpatrywania sporów, jest Rzecznik Finansowy, którego adres strony internetowej jest następujący: www.rf.gov.pl.

§ 24

1. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych ogólnych warunkach mają zastosowanie ogólne warunki ubezpieczenia podstawowego, przepisy kodeksu cywilnego, ustawy o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej, ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych oraz inne stosowne przepisy prawa.
2. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy można wytoczyć według przepisów o właściwości ogólnej

- albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania lub siedziby: ubezpieczającego, ubezpieczonego lub uprawnionego do żądania spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia albo przed sąd właściwy dla miejsca zamieszkania spadkobiercy: ubezpieczonego lub uprawnionego do żądania spełnienia świadczenia z umowy ubezpieczenia.
3. W stosunkach wynikających z umowy stosowany jest język polski.
  4. Prawem właściwym w stosunkach wynikających z umowy jest prawo polskie.

§ 2

1. Niniejsze ogólne warunki ubezpieczenia zostały przyjęte uchwałą nr UZ/239/2015 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 15 grudnia 2015 roku, ze zmianami ustalonymi uchwałą nr UZ/3/2017 Zarządu Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń na Życie SA z dnia 5 stycznia 2017 roku.
2. Niniejsze ogólne warunki wchodzi w życie z dniem 10 stycznia 2017 roku.

